

Strateški dokument o inkluzivnem prostovoljstvu

MAKING IT MATTER – učinek prostovoljstva na socialno vključenost

Kazalo

1. Uvod
2. Priporočila
3. Priloga I Vodilo strateških priporočil
4. Priloga II O projektu
5. Priloga III Sklepi raziskave

VOLONTERSKI centar Osijek

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

AGENCY FOR
MOBILITY AND
EU PROGRAMMES

1. UVOD

Vključevanje mladih z manj priložnostmi v raznolike aktivnosti v lokalnih skupnostih prispeva k njihovem osebnostnemu in poklicnemu razvoju ter aktivni participaciji v družbi. Ti mladi pa se še vseeno soočajo z različnimi socialnimi, ekonomskimi, izobrazbenimi, fizičnimi in/ali kulturnimi ovirami in se manj od svojih vrstnikov vključujejo v prostovoljstvo – kar je v škodo njim in celotni družbi.

Institucije EU že od leta 1983 poudarjajo, kako pomembno je strateško razvijati inkluzivno prostovoljstvo. Nedavne pobude in strategije, denimo Evropska solidarnostna enota in »Strategija EU za mlade 2019—2027«, spodbujajo vključevanje mladih z manj priložnostmi.

Ne glede na strateške okvire in priporočila EU pa so prakse v državah članicah različne in ni veliko nacionalnih dokumentov, ki bi bili izrecno namenjeni prostovoljstvu mladih z manj priložnostmi. Premalo je tudi mehanizmov, razvitih prav za to, da bi spodbujali in podpirali vključevanje mladih z manj priložnostmi v prostovoljstvo, ali pa da bi nevladne organizacije spodbujali k razvijanju inkluzivnih programov in jih pri tem podpirali.

Pomembno je torej, da odprte in inkluzivne politike razvijamo in izvajamo na vseh ravneh v nacionalnem in EU okviru, ter uporabljamo terminologijo, ki izziva stereotipe, diskriminacijo in odtujenost ter zmanjšuje izključenost. Tako bomo lažje povečali raznolikost, razvijali solidarnost in spoštovanje, povečalo se bo aktivno državljanstvo in zavedanje, da smo vsi del skupnosti in lahko vsi prispevamo.

2. PRIPOROČILA

V okviru projekta »Making it Matter« smo zbrali precej dokazov v prid inkluzivnih prostovoljskih programov, ki spodbujajo aktivno sodelovanje deprivilegiranih in marginaliziranih mladih v prostovoljstvu – tako, kakor pač zmorejo. Kako uspešno bo vključevanje v družbo, ni odvisno zgolj od ponujenih prostovoljskih programov, ampak tudi od podpore in razmer, ki jih zagotavljajo prostovoljske organizacije, prostovoljski centri, lokalni in nacionalni odločevalci.

Zato je pomembno upoštevati naslednja priporočila:

1. Odstranimo psihološke in fizične ovire

Razvijajmo in podpirajmo inkluzivne programe, s katerimi lahko ponudimo dodatno podporo, ki jo nemara potrebujejo prostovoljci z manj priložnostmi. Inkluzivnim programom moramo posvetiti več pozornosti: natančno je treba opredeliti vloge prostovoljcev, poskrbeti za koordinacijo, dodatno podporo in infrastrukturo. Pomembno je tudi, da javnost seznanimo s pozitivnimi učinki, ki jih lahko prostovoljstvo prinese tako skupnosti kakor mladim z manj priložnostmi.

2. Razvijmo sistem podpore

Podprimo lokalne organizacije, da bodo mlade z manj priložnostmi vključevale med prostovoljce. Nasloviti moramo tri med seboj povezana vprašanja: kako motivirati mlade z manj priložnostmi; potrebe prostovoljskih organizacij po dodatnih sredstvih, znanju in metodah; vzpostavljanje novih partnerstev med prostovoljskimi organizacijami ter med organizacijami in lokalnimi odločevalci. S takimi ukrepi bodo naša prizadevanja bolje koordinirana in izboljšali bomo prakso, tako glede količine kakor glede kakovosti.

3. Okrepimo nacionalne prostovoljske organizacije in prostovoljske centre

Nacionalne prostovoljske organizacije in prostovoljske centre spodbujajmo, da sprejmejo socialno vključevanje kot eno ključnih vrednot, in da investirajo v motiviranje, usposabljanje in mentorstvo organizacij, ki vključujejo prostovoljce. Tako bodo bolje razumeli problematiko in pomagali lokalnim organizacijam, s katerimi sodelujejo, do izvajanja inkluzivnih prostovoljskih programov.

4. Spremljajmo učinke in pokažimo, kaj pomenijo

Organizacijam, ki vključujejo prostovoljce, pomagajmo pri spremljanju učinkov, ki jih njihovi inkluzivni programi prinašajo prostovoljcem in organizacijam. Pri tem jih je treba podpreti z zadostnimi sredstvi in ustreznimi orodji. Tako bodo organizacije zbirale podatke in pričevanja v zvezi z mladimi prostovoljci z manj priložnostmi ter priskrbele nadaljnje dokaze o izboljšanju njihovega počutja, povečanju socialnega kapitala in socio-ekonomski vrednosti prostovoljstva.

5. Skupaj smo močnejši

Podprimo razvoj transnacionalnih partnerstev in mrež, preko katerih delimo prakse in znanje, ter razvijajmo nove metode za uvedbo uspešnejših programov in načinov vključevanja mladih z manj priložnostmi v prostovoljstvo. Tako bodo bolje razumeli problematiko in lažje pomagali lokalnim organizacijam, ki izvajajo inkluzivne prostovoljske programe.

VOLONTERSKI centar Osijek

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

AGENCY FOR
MOBILITY AND
EU PROGRAMMES

2. Priloga I Vodila strateških priporočil

VELIKO PRILOŽNOSTI ZA VSE VKLJUČENE

Cilj projekta »Making it Matter«, ki ga je sofinanciral program Erasmus+, vanj pa so bile vključene partnerske organizacije iz šestih držav, je bil skozi prostovoljstvo podpreti opolnomočenje in vključevanje mladih, ki jim grozi socialna izključenost.

Izkušnje in znanje partnerjev, pa tudi izčrpna raziskava, so pokazali, da je prostovoljstvo za mlade z manj priložnostmi močno orodje socialnega vključevanja, ki zagotavlja enake možnosti za vse, ne glede na to, od kod prihajajo. Mladi v splošnem postanejo bolj samozavestni, bolj zaupajo svojim sposobnostim, spretnostim in znanju. Prostovoljstvo ustvarja občutek pripadnosti, zmanjšuje osamljenost in povečuje fizično in psihološko dobrobit. Razširijo se tudi socialne mreže in poveča socialni kapital. Mladi, ki so ostali zunaj trga dela ali izobraževalnega sistema, lahko na način pridejo do zaposlitve ali pridobijo formalno izobrazbo ali pa vsaj najdejo orodja, ki jim to omogočajo.

Z raziskavo v okviru projekta smo ugotovili tudi, da si številnim mladi z manj priložnosti želijo postati prostovoljci, ter da številne organizacije, ki vključujejo prostovoljce, uspešno izvajajo inkluzivne programe in bi si želele narediti še več. Večina organizacij (več kakor 70 odstotkov) že vključuje mlade prostovoljce z manj priložnostmi, le da se to ni zgodilo načrtno: 60 odstotkov organizacij se ne osredotoča na vključevanje prostovoljcev iz deprivilegiranih skupin oz. glede tega nima zapisane strategije. Korist, ki bi jo organizaciji prineslo vključevanje mladih z manj priložnostmi, je, denimo, večja raznolikost ter boljše zavedanje, kakšno prednost in dodano vrednost pomenijo mladi.

Poleg tega se s pomočjo inkluzivnih prostovoljskih programov razvijajo lokalne skupnosti, zmanjšajo se vrzeli med posamezniki – razbijajo stereotipe, vzpostavljajo kulturo dialoga in izboljšujejo komunikacijo o temah, ki veljajo za tabuje.

Mladi z manj priložnostmi pa se še vseeno soočajo z zelo različnimi ovirami in organizacije potrebujejo sredstva, znanje in podporo. Za to, da vzpostavimo podporno okolje za vključevanje deprivilegiranih mladih prostovoljcev, je namreč potrebnega veliko truda, predanosti in strukturiran pristop.

Usklajeno si moramo torej prizadevati za izboljšanje infrastrukture, pristopov, znanja in metod ter za vzpostavitev novih sodelovanj, za ustvarjanje in širjenje mrež, da lahko nudimo ustrezno podporo mladim z manj priložnosti, ki dodatno pomoč potrebujejo, da se vključijo v prostovoljstvo.

2. Priloga II O projektu: https://df2253af-c034-4026-aac2-5d1c91f60490.filesusr.com/ugd/3ec99c_7f18b367535e40d58b60043aee0e7613.pdf

3. Priloga III Sklepi raziskave: https://df2253af-c034-4026-aac2-5d1c91f60490.filesusr.com/ugd/3ec99c_24a743bc40e54094b89bd6f07051ca7a.pdf

VOLONTERSKI centar Osijek

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

AGENCY FOR
MOBILITY AND
EU PROGRAMMES